

I

Een maandagmorgen, begin zomer. De eerste vakantie-dag werd door Cécile Landsma, Ciel voor intimi, met gemengde gevoelens begroet. Jarenlang had ze precies geweten hoelang haar vakantie duurde en wanneer ze terugverwacht werd op het werk. Vrije tijd was tot nu toe iets overzichtelijks, aan data gebonden, een kwestie van weken, dagen – eindig en dus kostbaar. Maar ze had afscheid moeten nemen van haar oude baan en had geen idee hoelang deze periode van ledigheid die formeel vandaag begon zou duren.

Vanochtend was ze eerst gaan zwemmen in het wijde diepe water waaraan ze sinds een halfjaar woonde. Na een paar honderd meter schoolslag tussen futen en eenden door had ze de oever van het Vogeleiland bereikt. Daar waar ze kon staan rustte ze even uit, voeten in de modderige bodem geplant, gezicht naar de zon gekeerd. Terwijl ze keek naar de schittering op het water voelde ze hoe de zon haar afgekoelde huid verwarmde en ze dacht: ik hoef helemaal niet op reis, het is hier al bijzon-

der genoeg. Ik ga mezelf niet zielig vinden.

Na het zwemmen had ze ontbeten op haar balkon en zich gestoord aan het grote aantal vliegtuigen dat opsteeg van Schiphol, veel vaker dan op andere dagen. Het was spitsuur en zelfs binnen hoorde ze de Boeings overvliegen. Of het door het zware gebrom van de vliegtuigen kwam of door de uitpuilende envelop die al sinds vrijdag klaarlag om gepost te worden, wist ze niet maar al gauw hield ze het thuis niet langer uit. Ze schreef het adres dat eens het hare was op de envelop, schatte het gewicht en plakte er meer postzegels op dan nodig. Even later stond ze buiten en wurmde ze de envelop met ansichtkaarten, een paar foto's en een brief van de man met wie ze ruim tien jaar getrouwd was geweest door de gleuf, zei 'dag Fred' en slenterde naar de nabijgelegen kinderspeelplaats.

Ze had daar niets te zoeken. Zelf had ze geen kinderen en ook geen kind van een ander bij zich dat ze bezig moest houden. Maar er waren daar zowel banken in de zon als in de schaduw, er klonk geroezemoes en er was van alles te zien. Cécile koos de enige nog vrije bank in de zon schuin tegenover het rek met schommels; over een uur zou het hier te warm zijn maar dan was zij allang weer weg. Als kind had ze eindeloos geschommeld en het beeld van drie schommels die daar naast elkaar hingen te wachten wekte een stroom gelukkige herinneringen op aan heen en weer, minutenlang, de wind door je haren en langs je blote benen. Hoe je vaart kreeg door je bovenlichaam naar achteren te gooien terwijl je je voeten naar voren schopte.

Vanuit de verte klonk gehei, dwingend als de tik van een metronoom. Het was dit monotone gedreun, herinnerde ze zich nu, dat haar vanochtend vroeg had gewekt. De eerste palen van twee nieuwe restaurants op de landtong moesten nog voor de bouwvak de grond in. Na een minuut of wat hield het gestamp weer op.

Ze leunde achterover, haalde een flesje water uit haar tas en nam een slokje. ‘Als dit Ierland was, zou ik beter kijken’, had ze eens gelezen. Goed, ze wilde best doen alsof dit in een ver buitenland was. Moeders met en zonder hoofddoek draafden achter hun peuters aan, een vader trapte een bal naar zijn zoontje dat net kon lopen. Was geen voetballer maar kon het wel worden, en daarom bleef de vader onvermoeibaar voordoen hoe de bal het best genomen kon worden. Kijk zo, op de zijkant van je voet, kleine kampioen. Ook al verstond ze geen Turks, ze begreep wat hij zei.

De speelplaats werd bevolkt door Marokkaanse en Turkse gezinnen, op een kortgerokte moeder na die zich over een kinderwagen boog. Vast een Poolse, tussen haar gezicht en dat van de huilende baby bungelde een stevig kruis. Zoveel verschillende talen en Cécile verstond er niet één. Het verbaasde haar al niet eens meer, ze was er inmiddels aan gewend in een buurt te wonen waar zij tot een minderheid behoorde. Sterker nog: van oorsprong Nederlands, vrijgezel en geen moslim – ze droeg een kruisje maar onder haar kleren – maakten haar tot een drievoudige uitzondering. Niet eerder in haar leven had ze zo haar best gedaan om haar goede wil te tonen, ze knikte en glimlachte zich suf.

Eerst zag ze één man omkijken, een paar andere verrekten zowat hun nek toen ze een donkere moeder aangapten die blootsvoets, hoge hakken in de hand, langzaam achter haar dochter aan naar de schommels liep. Over het hoofd van het kind heen keek de vrouw haar aan en glimlachte terug met opgetrokken wenkbrauwen: jij hier? Geen idee waar ze elkaar van zouden kunnen kennen, van op straat waarschijnlijk, of uit een winkel. De vrouw had haar afrokapsel bijeengebonden in een knot midden op het hoofd, maar met een andere haardracht zou ze haar misschien niet eens herkennen. De peuter ging voor de middelste schommel staan en wachtte tot haar moeder haar erop tilde. Veel ouder dan twee-, driewintig kon ze niet zijn; een meisje nog maar met perfect gemanicuurde handen en voeten, de vingernagels waren in dezelfde auberginekleur gelakt als de nagels van haar tenen. Een kind met een kind.

Negenenveertig, het kon niet meer, sinds een jaar was ze opgehouden met bloeden. Ze wist niet wat ze zou doen als ze nu nog een kind in de schoot geworpen kreeg. Ze raakte net gewend aan alleen wonen en de luxe zelf over haar tijd te kunnen beschikken. De moeder gaf het kind een zetje, nadat ze zich ervan verzekerd had dat het meisje zich goed vasthield aan de kettingen deed ze een stap achteruit en duwde iets harder. Met een lach die diep uit haar buik leek te komen, wierp het kind zich achterover en riep: 'Hoger, mama!' De vrouw duwde met één hand nu terwijl ze met haar andere naar haar broekzak tastte.

Een bericht op haar telefoon eiste haar aandacht op en ze sloeg twee, drie zetjes over. Ze tikte of sprak geen ant-

woord in, maar keek een paar keer schichtig over haar schouder en ook naar de weg die langs de speelplaats liep, aan de andere kant van het fietspad. De schommel dreigde tot stilstand te komen, het kind protesteerde maar de moeder reageerde niet.

Het heien was weer begonnen, in een hoger tempo leek het wel, de palen werden de grond in gemept. Verstoord keek Cécile over haar schouder in de richting van het geluid en toen weer naar moeder en kind. De roze telefoon verdween in de achterzak, het duwen werd hervat, maar de moeder was er met haar hoofd niet meer bij. Of ze voelde dat ze geobserveerd werd of uit het niets een ingeving kreeg, keek de vrouw plotseling haar kant op en wenkte – een dwingend gebaar.

‘You!’

‘Ik?’

‘Ja, you, come! Please!’

Gehoorzaam deed ze wat er gevraagd werd. De vrouw gebaarde dat zij naast haar moest komen staan, achter de schommel. ‘Kunt u misschien,’ ze begon haar verzoek in het Nederlands, met een Vlaamse tongval, maar ging toen op Engels over. ‘*Can you take my place for a minute?*’

‘Natuurlijk. Maar waarom?’

De vrouw wees naar een huizenblok even verderop, schuin achter haar, en trok haar schoenen vast aan.

‘*I need something from there.*’

Wijsvinger op de lippen, knikje naar de schommelende peuter, naar een achterhoofd met een heleboel vlechtjes.

‘*If I tell my daughter she cries.*’

‘*Okay, of course. I understand.*’

De vrouw gaf het kind nog een zetje. *'Just push,'* zei ze en ze maakte zich uit de voeten.

Tussen twee duwtjes door veegde Cécile haar handpalmen af aan haar linnen overhemdjurk, verder durfde ze zich amper te verroeren, beducht dat een gebaar, een kuchje of de geur van haar zonnebrandcrème factor 50 haar zou verraden. Schommelen schommelen heen en weer/ hoe harder ik duw hoe harder je keert – nog net op tijd slikte ze het liedje in.

Duwen, wachten, duwen – minutenlang deed ze niet anders. Iets in de situatie deed haar denken aan hoe haar vader vroeger op sinterklaasavond ongezien wegsloop via de keuken naar de andere kant van het huis, om daar op de voordeur te bonzen. Met een beetje geluk kwam de vrouw gauw terug, dan kon zijzelf ook weer op huis aan. Plannen maken voor de rest van de dag; de bioscoop-ladder bekijken, er draaiden zeker drie films die ze graag wilde zien. Als het vanavond wat koeler werd zou ze op de tennis-app kijken of er een partner beschikbaar was, desnoods in haar eentje een paar ballen tegen een muur slaan. Ze wist niet of ze er zin in had, maar het kon.

Ze blies een lok van haar voorhoofd. De zon stond alweer hoger, de speelplaats werd langzaam leger. Ze keek over haar schouder naar de flats, naar het pad tussen twee huizenblokken, waar ze de vrouw voor het laatst had gezien. Er pal achter lag een hoger appartementencomplex, voor hetzelfde geld woonde de moeder daar, verder weg en nog langer lopen hiervandaan.

De blonde Poolse drapeerde een lakentje over de kap van

de kinderwagen en klemde het met een wasknijper vast, liep naar een ouder jongetje dat in een klimrek hing en zette hem een petje op. De vrouw wuifde zich koelte toe, en knikte naar haar met een blik van verstandhouding.

‘Ja, warm hè,’ riep Cécile terug, geschrokken sloeg ze haar hand voor haar mond.

Het was al te laat, de peuter op de schommel draaide zich met een ruk om en plantte haar voetjes op de rubbertegels. Abrupt kwam de schommel tot stilstand en als het meisje zich niet aan de kettingen had vastgeklampt, was ze achterovergeklapt.

Verschrikt staarden ze elkaar aan.

‘Je moeder komt zo terug.’ Ze herhaalde in het Engels zo kalm als ze kon dat mama er heus zo aan kwam. Ze wees in de richting waar de moeder verdwenen was. Het kind keek met haar vinger mee en toen weer met grote ogen naar haar.

Tijd rekken, afleiden, dacht Cécile en ze knikte naar de wip en ging er uitnodigend op zitten, haar knieën hoog opgetrokken, haar voeten op te kleine steuntjes. Prees de glijbaan aan als zeer de moeite waard en ook het klimrek, het hangnet, de draaimolen. Dat de peuter zich wenend op de grond zou werpen of wegrennen, alles had ze verwacht maar niet deze stilte. Vanaf het moment dat het kind de wisseltruc had ontdekt, had het nog geen kik gegeven maar haar donkere ogen hielden alles nauwlettend in de gaten.

De Poolse maakte aanstalten om te vertrekken, voordat ze weg kon lopen schoot Cécile haar aan: of zij de moeder

van het schommelkind misschien kende, van gezicht uit de buurt? Of zij toevallig wist waar dit meisje woonde?

‘Die vrouw laat haar kind bij u en u weet niet waar zij woont?’ vroeg ze in onberispelijk maar een beetje stijf Nederlands.

‘Inderdaad.’

‘Ook niet hoe zij heet?’

‘Nee.’

‘Ach, wat vervelend voor u.’

Een kort knikje, gehaast verliet de Poolse met haar kroost de speelplaats alsof ze een probleem rook waar ze niet bij betrokken wilde raken.

Cécile keek op haar horloge, een loos gebaar, want ze wist niet hoe laat ze hier was neergestreken. Ze haalde de waterfles uit haar tas, nam een slok en bedacht dat als zij dorstig was, het kind het ook moest zijn. Ze keek naar beneden, zag zichzelf door de ogen van de peuter: een reus op melkwitte stelten. Vlug zakte ze door haar knieën.

‘Ik ben Ciel, en jij, hoe heet jij?’

Het bleef stil en ze herhaalde haar vraag.

Face, verstond ze eerst, zoals in Facebook. Pas toen het meisje haar naam nog eens zei hoorde ze de th, de subtiele lispelklank die zij niet kon uitspreken zonder het gevoel te hebben dat ze tekortschoot, dat het beter kon, Britser: Faith.

‘Wil je een slokje water?’

Gulzig nam het kind een slok, het water gutste over haar gele T-shirt.

Toen ze uitgedronken was, stak Cécile haar hand uit en zei: ‘Kom, Faith, we gaan je moeder zoeken.’

Hand in hand liepen ze het pad af dat de moeder was ingeslagen. Hans en Grietje hadden tenminste nog broodkruimels die hun de weg wezen. Ze lette goed op of Faith een blijk van herkenning gaf, uit zichzelf een bepaalde route liep, maar het meisje ging waar zij ging, alleen beïnvloed langzamer. Er zat niets anders op dan zich aan haar tempo aan te passen.

‘Wonen jullie hier, of daar dan misschien?’

Faith schudde telkens van nee of gaf helemaal geen sjoegie. Cécile liet haar blik langs de balkons gaan van de lage rode bakstenen flats aan het Oeverpad. Leeg op een stoel of plantenbak na, de meeste gordijnen waren dicht. De bewoners waren aan het werk of met vakantie.

Vanzelf belandden ze in haar eigen wijk, de oudste van de buurt, in de jaren zestig verzezen. Elk van de zes gebouwen van Torenwijk telde twaalf verdiepingen met zes appartementen. In die van zestig vierkante meter woonden vrijgezellen of jonge stellen, maar de grotere appartementen herbergden vaak hele gezinnen. Ze kon zo snel niet uitrekenen hoeveel bewoners de torens bij elkaar opgeteld huisvestten, maar van die honderden bewoners moest iemand toch weten waar Faith woonde. Logischerwijs, statistisch gezien. Niet precies op welk huisnummer maar ongeveer zodat ze iets gerichter kon gaan zoeken.

In het langgerekte plantsoen tussen de woontorens was een vrijwilligster onkruid aan het wieden. Cécile kende haar wel van gezicht. In ieder geval groette ze hen altijd allemaal, de hoedsters van asters, ooievaarsbekjes en klokjes waarvan zij de naam niet kende; van siergrassen

met blonde pluimen waar het licht ijl doorheen scheen. Het plantsoen aan de voet van de torens was er voor iedereen, maar werd door een paar bewoners onderhouden.

‘Mag ik even storen?’

Ze hield stil bij de vrouw, die beschermd door een strooien hoed zo groot als een wagenwiel in de aarde wroette. Blauwe ogen keken haar vanonder de rand vragend aan.

‘Heeft u misschien de moeder van dit meisje gezien? Donkerder nog dan zij. Spierwitte broek, lila topje.’

‘Nee, en ik ben hier toch al zeker een halfuur aan het werk.’

‘Ja, geweldig.’

‘Iemand moet het doen.’

‘De tuin is nog nooit zo mooi geweest. Heb ik me laten vertellen.’

‘U woont hier nog niet zo lang?’ vroeg de vrouw.

‘Ruim een halfjaar.’

‘Eerst al die weken regen en nu zon. Dan schiet het de grond uit. Bloemen en onkruid.’

De vrouw trok een pol uit de aarde en wierp hem rake-
lings langs hen heen op een berg tuinafval naast de containers.

Cécile veegde wat aarde van haar jurk. Als ik over een paar maanden nog geen nieuwe baan heb sluit ik me bij jullie aan, had ze bijna gezegd maar bijtijds herinnerde ze zich dat ook bewoners die werkten in de tuin hielpen. Een baan was een pover excuus, ze moest geen belofte doen die ze niet kon waarmaken.